

Okhaldhunga Times, Februar 2017

Kjære venner

Sprekker!

Denne uka fikk vi en kjempeoverraskelse her: Den av de gamle sykehusbygningene som skal oppgraderes til å huse både sykehusets administrasjon og røntgenavdelingen, har sprekker.

De store sprekkene ble oppdaget da vi fjernet gulvbelegget i 2. etasje for å begynne renoveringsarbeidene. Og denne sprekken er akkurat over Kristins kontor!

Dette må være resultat av jordskjelvet for halvannet år siden, men også av dårlig håndverk fra de som satte opp denne bygningen for 16 – 17 år siden.

Det er ganske komplisert med en slik utbygging som vi holder på med nå. "Alt henger sammen med alt", som Gro Harlem Bruntland så treffende sa det en gang. Disse skadene gjør at det vil ta mye lenger tid å få ferdig nye lokaler til Rtg. Avdeling og Administrasjon, og det betyr igjen at våre planer om en ny Barneavdeling, separat fra Fødeavdelingen som stadig trenger større plass, også blir forsinket.

Blodbank-aksjon

Vi har jo en liten blodbank her på sykehuset nå, og det gjør mange akutt-situasjoner mye greiere å håndtere enn før. Men problemet er at den banken altfor ofte går tom! Derfor har vi med jevne mellomrom aksjoner for å mobilisere blodgivere.

I dag var det den lokale ungdomsklubben som stilte opp som givere. Det er fridag, så stemningen er god, og vi kan bruke poliklinikkens venterom til å tappe blod.

Hanna og Vilde, de to bibelskolestudentene fra GUS i Trondheim som underviser i engelsk på lokalskolen her nå i vinter, har bidratt med sitt eget blod. Og fått diplom for det!

Tretti uker gravid

Det er en times tid over midnatt når jeg blir kalt opp på sykehuset. En ung jente, gravid for første gang, har nettopp kommet. Det har tatt henne mange timer å nå fram hit, vanskelig å få tak i bilskyss på natten fra landsbyen. Vi vet fra før at hun er gravid med tvillinger, hun og mannen har vært på ultralyd og gleder seg til å bli en stor familie. Nå er hun i full fødsel. Men det er alt for tidlig, det er ennå ti uker igjen til termin. Hadde hun nådd fram litt før, kunne vi prøvd å stoppe fødselen, eller i alle fall forsinke den så det ble tid til å virke for en medisin som modner barnas lunger. Men til det trenger vi minst tolv timer, og det har vi ikke.

Den første tvillingen kommer! Med hodet først, som den skal. Han er bitteliten, men skriker fint og blir fort lyserød. Rett i vår hjemmelagde kuvøse, med varme, oksygen, "CPAP" (en slags forenklet respirator), intravenøs sukkervæske og medisiner. Det kan jo gå bra.

Men tvilling nummer to er noe større, og kommer ikke ut. Det tar tid før den kommer ned i åpningen. Og når så skjer kommer det en fot og en arm sammen først ut, så kjennes hodet bak. Fødselen stopper opp. Vi prøver med forskjellige grep for å få barnet ut. Slik det ligger nå, helt på tvers, går det ikke. Vi prøver, med makt og med lirking. Og vet etter hvert at vi får dårlig tid, barnet er i fare. Et keisersnitt nå vil ta for lang tid. Etter mange forsøk, og for mange minutter, kommer barnet. Men det er for sent. Den lille gutten er velskapt, men blek og livløs. Og han lar seg ikke gjenopplive. Da er det trist å gå hjem i natten.

Men den første tvillingen ligger og puster i kuvøsen, kanskje han kan greie seg? Pappa'n og hans familie samler seg rundt kuvøsen gjennom neste dag, mens mor hviler etter natten. Mange spørsmål til doktoren. Vil den lille kunne leve? Vil han "bli menneske", som de sier det her? Hvem kan svare på det? Utover kvelden blir han dårligere. Hadde vi hatt..... alt det vi har i Norge, ville dette vært omtrent ufarlig. Her kan vi ikke trappe opp behandlingen, vi har ikke mer å gå på. Pustestimulerende behandling har ikke den ønskede effekt. Han får gjentatte pustestopp, og så må han gi opp. Gjenopplives for noen minutter, så er det slutt. Helt.

De får med seg også dette barnet for å begrave det, i en eske slik de fikk med det forrige dagen før. Far gravde den første graven, bestefar tilbyr seg å grave den andre, nede ved elven. Det er jo mer stas å fortelle herfra om ting som går bra. Men de gjør ikke alltid det. Og det er nødvendig å dele også denne delen av livet her med dere. Noen ganger blir det for mye.

Også tretti uker

Her er liv og død om hverandre. En annen mor kom inn nesten samtidig, også ca tretti uker gravid. Hun var innom et nabosykehus fem timers bilreise herfra, på veien hit. De skjønte at den altfor tidlige fødselen ikke lot seg stoppe, og ga henne medisin for å modne barnets lunger før de sendte henne videre hit. Vi ga medisiner for å utsette fødselen, som ga barnet et døgn ekstra i mors mage. Men så kom han! Det ble en dramatisk fødsel hvor moren mistet mye blod. Men vi fikk stoppet blødningen, og med to blodoverføringer kom hun seg fort etterpå.

*Og gutten er kjempespek!
Han veide bare 1 200 gram da han ble født.
Her ligger han og slapper av i en god og varm kuvøse der han får melk i en sonde rett i magen og medisiner i en plastkanyle i armen. Nå har han så smått begynt å legge på seg også, så denne gangen ser det ut til at livet seirer.*

Et lykkelig farvel

To familier er takknemlige for å kunne gå hjem etter en lang behandling av barna, uten å være tynget med nye store lån i all framtid.

Bibek i midten kom inn i slutten av november fra øst i Okhaldhunga.

Hele gutten var hovnet opp, og uten å være helt bevisst var det bare gråt og ynk. Hele låret var fullt av puss. Han ble operert og det ble en lang kamp mot bakterier for at de ikke skulle spise beinsubstansen også. Det var stor glede første gang vi så han smile. Hevelsen gikk ned, og en glad gutt kom fram. Han kom i tide, men for sent. Det som kunne ha vært en kortvarig billig behandling ble langvarig og dyr. Familien er uten jord og lever av fars dagarbeid. Det er slike som dem som kommer sent, og det er de som får en høy regning. Det er dyrt å være fattig.

Storebror på 13 passet ham mens far måtte jobbe. Faren kom med 7 000 rupees, en full månedslønn. Men resten av regningen, som var på 35 000 rupi, fikk han dekket fra pasientstøttefondet. Takk til dere!

Tara Nat på armen til sin far reiser hjem etter en langvarig innleggelse for lårbrudd. Han har ligget i strekk og kunne til slutt sendes hjem med gips. Han er 13 år, men er dypt retardert og kjenner ikke sin mor og far. Han har Down's syndrom, men det er mer enn det også. Han har fått «rødt kort» det siste året fra myndighetene, slik de gir til personer som ikke kan ta vare på seg selv pga sitt handicap. Da får de en støtte på 80 kr i måneden. Familien er fattig, og de får betalt hele sykehusregningen for barnet sitt fra pasientstøttefondet.

Dette er to familier som har delt livet i en måned på sykehuset, og blitt gode venner. Bibek var bekymret for oss på sykehuset når han skulle dra, og forsikret meg om at han kommer snart igjen! Vel, vi får håpe han holder seg frisk, men vi blir glade i langtidspasienter som gir en glede i hverdagen på sykehuset.

"Dere vet ikke hvor heldige dere er!"

*Mina er kommet «hjem»:
For to måneder siden var Mina på
Ventehjemmet her. Men hun hadde
en medfødt hjertefeil som kunne gi
problemer under fødselen. Så vi
anbefalte henne å dra til Kathmandu
der de har bedre muligheter til å ta
seg av slike komplikasjoner.*

*Hun var fattig, men det skal jo være
gratis å føde på statens sykehus, så
vi sendte henne til et slikt.*

Men hun kom tilbake etter å ha betalt diverse regninger i Katmandu, for totalt 60 000 rupi! Det var kun keisersnittet som ikke var på regningen. De måtte kjøpe alt som trengtes til operasjonen og alle medisiner, og måtte betale for hver natt på sykehuset. Hun kom tilbake til Ventehjemmet her, og fortalte: *"Dere vet ikke hvor heldige dere er her i Okhaldhunga! Ikke bare er behandlingen gratis, men det er også noen som bryr seg om dere her!"*

Epilepsi gjør fallhøyden stor

Når sønnen i huset er tilbakestående, får han en kone med et annet handicap. Hun hadde epilepsi. Jamona ble svigerdatter i et omsorgsfullt hjem, selv om de ikke visste at det fantes medisiner for hennes fallesyke.

Hun var ute for å kutte gress til geita en morgen, da hun fikk et anfall og stupte ned et bratt stup. Hun ble funnet bevisstløs. Hele skalpen revet opp, ansiktet var ugjenkjennelig. En arm og et ben var brukket.

De er del av en menighet og presten var i nærheten. De organiserte transport til sykehuset med det samme.

Presten fulgte henne til sykehuset sammen med familien. Han betalte det de hadde klart å samle sammen og dro tilbake, mens svigerfar og søster har vært trofast ved hennes side. Det så forferdelig ut, men likevel var hun heldig i fallet. Skallen var intakt, ryggen var ikke brukket. Hun friskner til og er en solstråle. Hun er lykkelig for hun har fått medisiner så hun

ikke lenger må falle stadig. Hun har ikke hatt noen anfall etter at hun kom hit. Presten kom tilbake etter noen uker med 12 000 rupees til, som menigheten hadde klart å samle inn! Nå sitter de i solveggen på sykehuset og gleder seg over at hun snart er frisk nok til å sendes hjem. Hjemme venter hennes 9 måneder gamle barn.

*Takk og lov for at det gikk så godt som det gjorde!
Og nå er hennes epilepsi godt kontrollert på enkle medisiner.*

Hvordan vi ser ut inni?

Det er det mange som lurer på. Nå vet vi det, her i Okhaldhunga. For landets myndigheter har gitt oss nok penger til å kjøpe et "endoskop", som bokstavelig talt betyr en kikkert "til å se inni" med. Det er et langt, fleksibelt rør med lys, som tres gjennom spiserøret og ned i magesekken. Dyrt, men veldig nyttig. Og grunnen til at det er spesielt nyttig her?

Likesom Norge har også Nepal en nasjonalsang, en nasjonalfugl osv. Men Nepal har også en nasjonalsykdom! Eller i alle fall burde de ha det. For magesår-sykdom er så vanlig her at det gjerne omtales som nasjonalsykdommen. Den diagnostiseres best nettopp med et slikt endoskop. Dr. Yam, en av legene våre, har fått uformell opplæring i å bruke det tidligere, og nå har han vært i Hongkong på et skikkelig kurs, så han behersker teknikken godt.

*Der har vi diagnosen!
Dette var en ung mann innlagt for magesår, og her ser vi magesåret.*

*Utstyret må vaskes skikkelig etter bruk.
Doktor Yam og Skiftestue-sjef Gyan Bahadur er glade karer.*

Tilpasset teknologi

Sykehusutstyr er dyrt. Og på et sted som her er det vanskelig å vedlikeholde. Noen har tatt det problemet på alvor. En internasjonal organisasjon som heter "Engineers for Health" sender blant annet grupper med ingeniør-studenter ut til fattige sykehus som vårt, for å vedlikeholde og reparere utstyr. Foreløpig har de vært her to ganger, og planlegger å komme tilbake hvert halvår. De er usedvanlig nyttige gjester!

Reece fra USA er biomedisinsk ingeniør, og har startet sitt eget firma i USA. Det firmaet spesialiserer seg på å utvikle utstyr til sykehus i den fattige verden.

Her er han på besøk hos oss for et par uker siden. Han tester ut et lite, enkelt apparat de har utviklet til kontinuerlig registrering av puls, blodtrykk og oksygenmetning.

Hvis det er billig nok, og robust nok, kan det heve kvaliteten på arbeidet vårt mye.

Mer teknologi:

Vi har jo svære flater med solcellepaneler som dekker hele sykehusetaket. Nå i tørketiden ble de dekket av støv, og vi oppdaget at de ga altfor lite effekt.

Her er vår mann Kashi Nath oppe og skurer cellene. Nyttig, men farlig. Barføtt på bratte, glatte solceller i tredje etasje.

Nepal har ingen Arbeidsmiljølov.

Stabsboliger reiser seg etter jordskjelvet

Før jordskjelvet sto det en sliten tomannsbolig her, som raste fullstendig sammen.

Nå reiser det seg et rimelig jordskjelv-sikkert bygg av stål og gipsplater. Det skal bli fire små men gode familie-leiligheter. Innflytting planlagt i mars.

Tror du det går?

Den fødte forretningsmann

Alle i Okhaldhunga Basar kjenner Sukre. Det var han som de første 17 årene av sitt liv krabbet rundt på alle fire og tagg, fordi han hadde klumpfot på begge føtter, og familien var utfattig og kasteløs. Da han var 17 år ble føttene operert, og han ble i stand til å gå med stokker. Det viste seg at han kunne både lese og skrive! Han hadde lært seg det selv, ved å se på butikk-skiltene over de butikkene han satt utenfor og tagg.

For å kunne forsørge seg selv ville han bli skredder. Vi gikk med på å sende ham på seks måneders skredder-kurs i Katmandu. Da seks måneder var gått nektet han å komme hjem til Okhaldhunga, han trengte ytterligere seks måneders trening for å bli en skikkelig skredder! Vi ble ikke helt enige, men han ga seg ikke.

Dette er flere år siden, og det viste seg at han hadde rett. Nå driver han sitt eget skredderverksted hvor han i tillegg til å jobbe selv fra morgen til kveld har tre ansatte som gjør det samme. Og han har spesialisert seg på å lære opp andre funksjonshemmede i skredderfaget. Nylig sto en av dem fram i kirken og takket Gud og Sukre for at hun hadde fått lære seg et levebrød.

Når Sukre kunne komme seg på beina, så kan alle det, sier folk her. Det er fint å høre, men det er jo feil. Ikke alle er som Sukre. Han har dyktige hender, et godt hode og teft for forretninger. Da han bare fikk hjelp til å sette ben under seg, greide han resten selv. Og så er han en av dem her som hører til i kirken, og gir Gud æren for det som har skjedd.

"Kan vi dra på studietur igjen??"

Høsten 2009 var hele sykehuset på "klassetur". Det var mens vi planla den utbyggingen som er i ferd med å fullføres nå. Så hva er mer naturlig enn å planlegge en ny klassetur?

Det er tid for å legge ny årsplan. Og første fase i planleggingen er at staben samles til "brainstorming". Det er kaldt, så lue og te-servering hører med.

Nå kom forslaget opp om å gjenta suksessen med klassetur, for å samle flere gode ideer fra andre sykehus.

Da må staben dele seg i tre grupper, og bruke den relativt rolige vinter-sesongen.

Det kan bli morsomt.

Vi prøver å få det til.

Størst i Guds rike

Goma ble min preken i kirken i dag. En mentalt tilbakestående kvinne på 25 år, ble giftet bort til en enkemann som en sikkerhet for hennes framtid. Hun fikk en datter, men klarte ikke å finne roen til å amme. Etter 3 måneder kom de til «Mission» med et lite krek på knappe tre kilo.

Mannen forsvant hjem igjen for å passe de andre barna, mens hun ble overlatt mye i mine hender. Hun rotet seg bort på sykehuset og barnet ble liggende alene. Barnet ble sondeforet og la på seg. Nå er hun overført til Ernæringssettret. Men så dukket hun opp ved min side i kirken i dag. - For hun er kristen! Familien ble kristne engang én var syk. I vår kirke ber vi alle høyt, og jeg ble målløs da jeg hørte Goma be. Det var som om himmelens porter åpnet seg for meg. I hennes hjerte bor Jesus Kristus og jeg fikk se inn i hennes indre himmel. Jeg prøver å gjengi de store linjene i hennes bønn:

*"Herre du er konge, du er vår eier og vår leder
Du døde for vår synd og oppsto for oss
Du er den største i himmel og på jord,
Hvordan kunne du velge deg ut en tilbakestående jente som meg?
Du kler en fattig jente som meg og du gir meg mat
Du forteller en jente som meg at jeg ikke skal bekymre meg
Du har latt mitt barn få leve
Jeg lover og priser deg, min Herre og min Gud, - Halleluja"*

Det var som en ny, nepali versjon av Marias Lovsang, som den står i Lukas 1.

Hilsen
Kristin og Erik

Støtt gjerne prosjektet vi jobber med i Nepal.
Da brukes Normisjons kontonummer: **1503.02.13537**
Merk Prosjekt nr: 122.47.631 "Okhaldhunga sykehus".